

II. SZÍN-VONAL 5. Mélység és magasság

„Öbenne nyertük el a megváltást vére árán.” (Ef 1,7)

Milyen az élet most számodra?

Egy szóval így jellemezném:

EZ MÁR A VÉG

Az emberiség mindig is azon igyekezett, hogy feszegetse, tágítsa a határokat. Az ember megmászta a legmagasabb hegyet (Mount Everest 8848 m), majd legyőzve a gravitációt egyre messzebbre jutott a Földtől. A mélység is ugyanúgy vonzotta. Még mélyebbre merülni! A tengeralfarók fejlődésével a mélység is feltárulkozott, így fedezték fel a Mariana árkot, ami a Föld eddig ismert legmélyebb pontja. Több mint 10000 méter mély.

Életünknek is vannak csúcspontjai és mélypontjai, amiket megjárunk, vagy meg fogunk járni. Gondolatban már kimondtad: „Ez már a csúcs!”, vagy „Ez már a vég!” és megtapasztalhattad, hogy mégsem. Van magasabb és van mélyebb. A Nagyhét különleges része a Szent Háromnap, ami mélységekbe és magasságokba viszi az embert. Az élet határát egyedül Jézus Krisztus tudta szétfeszíteni keresztalálával és feltámadásával. Ebbe a titokba vezet be ez a lecke.

NAGYCSÜTÖRTÖK

Hétköznapi dolog együtt étkezni a barátaiddal. Akár az iskolai menzán, akár külön valahol. De ki lehet emelni hétköznapiságából az étkezést egy érdekes helyszínnel, egy különleges étellel vagy egy fontos hír, üzenet közlésével. *Tudnál példát mondani?*

ÍMA

Dicsőség, szent áldás, tisztesség
A föltámadt Úrnak, Húsvéti Báránynak,
Dicsőség, szent áldás, tisztesség.

A halál és Élet harcra szállt.
Meghalván az Élet a halálon úr lett.
A halál és Élet harcra szállt.

Mit láttál, szent asszony, a sírnál?
Sírnak ürességét, Krisztus dicsőségét
Mit láttál, szent asszony, a sírnál?

Fényes nap! Úradta ékes nap!
Isten adta nekünk, azért örvendezzünk.
Fényes nap! Úradta ékes nap!

(Hozsanna 86. ének)

Jézus egy nem mindennapi vacsorára hívta meg a tanítványait. Annyira emlékezetessé tette azt az alkalmat, hogy az Egyház azóta megemlékezik róla, sőt meg is jeleníti.

Különleges szolgálat:

„Fölkelt a vacsora mellől, levette felsőruháját, fogott egy vászonkendőt, és maga elé kötötte. Aztán vizet öntött egy mosdótálba, majd hozzáfogott, hogy sorra megmossa, s a derekára kötött kendővel megtörölje tanítványainak a lábát” (Jn 13,4-5). Képzeld csak el, mit élhettek át az apostolok! Az, akit követtek, akit Tanítónak, Mesternek hívtak, akiben felismerték Isten Fiát, lehajolt és megmosta a lábukat. Vagyis szolgálai munkát végzett. Nem csoda, ha az egyik apostol, Péter, nem tudja elfogadni ezt. Azután aláveti magát a Mester akaratának és engedi, hogy Jézus megmossa a lábát.

Nem mindig könnyű elfogadni a szeretetet, a segítséget. De aki tud elfogadni, az fog tudni adni is, mert felismeri, hogy ki van szükségben. „Példát adtam, hogy amit én tettem, ti is tegyétek meg” (Jn 13,15).

Különleges menü:

„A vacsora közben kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte, és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Vegyétek, ez az én testem.” Majd fogta a kelyhet, hálát adott, odanyújtotta nekik. Mindnyájan ittak belőle. Ő pedig így szólt: „Ez az én vérem, a szövetségé, amely sokakért kiontatik.” (Mk 14,22-24)

Jézus ezekkel a szavakkal megalapítja az Eukarisztiát, vagyis a kenyérben és a borban önmagát adja.

Különleges beszélgetés:

Jézus búcsúbeszédet mond tanítványainak. Tudja, hogy meg fog halni. Tudja azt is, hogy halála fájdalommal tölti el azokat, akik szerették őt. Ezért vigasztalja őket, reményt ad nekik. Imádkozik értük. Érdemes elolvasnod, mert hozzád is szól! (Jn 13,31-17,26.)

Liturgia:

Jézus utolsó vacsoráját jeleníti meg a nagycsütörtök esti szentmise. Több különleges mozzanata van, ami segíti a mélyebb átélést.

- A harangok „elmennek Rómába”: a szokás 15–16. századi, a megrendülést, a gyászt fejezi ki. A szólás onnan ered, hogy amikor megkérdezték az emberek a papot, hogy miért nem szólnak a harangok, azt válaszolta: „Elmentek Rómába”. A harangok hívják szentmisére a híveket, és a szentmisén belül Úrfelmutatáskor harangozunk és csengetünk. Mivel nagypénteken és nagyszombaton nincsen szentmise, ezért félreteszi az egyház a harangot és a csengőket, és kereplőt használ helyettük.

Beszéljük meg!

Mi számodra a szolgálai munka? Másokért megtenni? Számodra mi könnyebb, adni vagy elfogadni?

„Táplálékod legyen az orvosságod, orvosság legyen a táplálékod!” (Hippokratész)

„Mondd meg, hogy mit eszel, s megmondom, ki vagy.”
(Jean Anthelme Brillat-Savari)

„Az vagy, amit megeszel.”
(Ludwig Andreas Feuerbach)

Beszéljük meg!

Ezeket az étkezéssel kapcsolatos mondásokat hogyan tudnád összeegyeztetni Jézus szavaival?

Beszéljük meg!

Ha valami nehéz esemény állna előtted, kinek mondanád el? Ha tudnád, hogy nemsokára meghalsz, mit mondanál a barátaidnak?

Mi lenne a te végrendeleted?

Gulácsy Lajos: Golgota (1912) – részlet

Beszéljünk meg!

Mit érzel, amikor szenvedni látsz valakit? Te hogyan viseled a szenvedést?

„Segíts, Jézus,
 hogy megnevelhessük
 a farizeusokat,
 feleslegessé tehessük
 a hóhérokat,
 és jószándékukat valóra
 válthassák a Pilátusok.”

(Öveges József
 imája)

- Lábmosás szertartása: A miséző pap megmossa 12 ember lábát, akik az apostolokat jelképezik.
- Az Oltáriszentséget egy külön őrzőhelyre viszik. Az Egyházi évben egyedül a Szent Háromnapon őrzik rendkívüli helyen az Oltáriszentséget.
- Oltárfosztás: Az oltár Jézus Krisztust jelképezi. Az utolsó vacsora utáni éjszaka megkezdődik a szenvedése, ezt jelképezi az oltárfosztás.
- Virrasztás: Jézussal virrasztunk, emlékezünk a búcsúbeszédére és lélekben elkísérjük a Getszemáni-kertbe.

NAGYPÉNTEK

Az Egyház Nagypénteken a kereszten függő Jézusra néz. Csöndben szemléli azt, amire nincs emberi magyarázat: az ártatlannak a szenvedését. A magyarázatot nem is nekünk kell kitalálni. Jézus maga mondja ki: Az életem „Nem veszi el tőlem senki, magam adom oda, mert van rá hatalmam, hogy odaadjam...” (Jn 10,18). Jézus nem sodródik, hanem döntést hoz, szeretetből. Értünk teszi. Amit a világban látsz rosszat: háborúk, szenvedés, éhezés, megalmazás, lemeztelenítés stb., Jézus mind magára vette. Vérral verítékezett, ütötték-verték, leköpték, megostorozták, töviskoszorút szúrtak a fejébe, átszúrták kezeit és lábait.

Orvosi szemmel is vizsgálták Jézus szenvedését. A korbácsolás és a tövises okozta erős fájdalmakat és komoly sérüléseket el tudjuk képzelni, ahogy a kereszthordozás és a keresztre feszítés fájdalmát is. De a vérral verítékezés is megtörténhetett.

Liturgia:

A nagypénteki liturgia több különleges mozzanatot foglal magában.

- A Szentírásból a szenvedéstörténetet hallhatjuk, a Passiót Szent János evangélista szerint.
- Jézus az egész világ üdvösségéért halt meg a kereszten, ezért az egyetemes könyörgésekben mindenkiért imádkozunk. Hívókért és nem hívókért egyaránt.
- Kereszthódolat: akik Jézust elítélték, eloldalogtak, mi a kereszthez vonulunk. Leborulunk az előtt, aki értünk meghalt szeretetből.

NAGYSZOMBAT

Nincs szentmise, csendben időzik az Egyház Jézus sírja mellett, és az ő szenvedéséről és haláláról elmélkedik.

Akkor él át ilyet az ember, amikor meghal valaki, akit nagyon szeretett. Űresség van utána a szobájában, a lakásán, és mindenhol, ahol megfordult. Emlékek jönnek elő, mintha álom lett volna a tragédia, majd újra a rideg valóság, hogy már nincs itt. Felfoghatatlan, még nem tudatosodott.

Eközben pedig, a látszólagos eseménytelenség alatt, fontos dolog történik. Jézus „alászállt a poklokra...”, vagyis a holtak országába, hogy a megholtaknak szabadulást adjon.

A mély csöndben, a döbrent fájdalomban, mindig történik valami.

A Vigília szertartásának kiemelt pontjai:

- Húsvét vigíliája elvezet bennünket a teremtés kezdetéhez. Amikor még nem volt semmi. Ebben a sötétségben, ürességben gyullad meg a Jézus Krisztust jelképező húsvéti gyertya. Egy új teremtésnek lehetünk tanúi. Krisztus világhossága hoz fényt az egész világba.
- A Húsvéti örömeinek, az Exultet énekli el a megváltás éjszakájának titkát.
- Az Örömeinek után következnek az olvasmányok. Rendhagyó módon 7 olvasmány van (habár lelkipásztori megfontolásból közülük többet el is lehet hagyni), amelyek Isten csodás tetteit tárják elénk. Az ószövetségi nép folyamatosan megemlékezik Isten szabadító tetteiről, ezek a Megváltás előképei. Az olvasmányok felhívják figyelmünket arra, hogy Isten tettei a mi életünkben is megnyilvánulnak.
- A „Glória” újra felhangzik: „Dicsőség a magasságban Istennek...” A harangok „visszatértek Rómából”, újra megszólalhat az orgona és a csengők.
- A tűz mellett a víz is megjelenik a szertartásban. Jézus feltámadása után megbízta az apostolokat: „Menjetek, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére...” (Mt 28,19). A húsvéti vigília már az ókeresztény korban fontos keresztelési időpont volt. A keresztséggel lesz az ember az új nép, az Egyház tagjává. A keresztség szertartásához hozzátartozott a víz megáldása is.
- Megújítjuk keresztségi fogadalmunkat mi is, akik már meg vagyunk keresztelve. Ez olyan, mint a házassági évforduló. Egy szövetség, egy IGEN újra kimondása. Megerősít a hűségben.
- Feltámadási körmenet: Az Oltáriszentséggel örömteli körmenetet tart az Egyház, kimegyünk a templomra kívülre, hogy megmutassuk a feltámadás örömhírét.

Egy ókori beszéd Nagyszombat napjára maga elé idézi Jézus és Ádám párbeszédét az alvilágban.

„Teérted haltam meg a kereszten, teérted járta át oldalamat a lándzsa, teérted, aki elaludtál az édenkertben, és oldaladból származott Éva. Az én átdöfött oldalam gyógyította meg Éva fájdalmát. Az én halálom vezet ki téged a halálból... Kelj fel, távozzunk innen! A paradicsomkert földjéről ellenséged taszított ki téged, én azonban már nem is a paradicsomkertbe, hanem mennyei trónra viszlek ki téged. El voltál tiltva az élet fájától, most pedig, nézd, én, maga az Élet, együtt vagyok veled...”

Karikázd be a helyes választ!

1. Milyen ünnepre készültek a zsidók, amikor Jézust keresztre feszítették?

- a) pászka
- b) aratási ünnep
- c) hanuka

2. Mit kiabált a nép, amikor Jézus ünnepélyesen bevonult Jeruzsálembe? (Mt 21,9)

- a) „Éljen a Király!”
- b) „Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön!”
- c) „Ő a Megváltónk!”

3. Melyik hegyen fogták el Jézust? (Lk 22,39)

- a) Olajfák hegye
- b) Sion hegye
- c) Golgota

4. Melyik hegyen feszítették keresztre Jézust? (Mt 27,33)

- a) Olajfák hegye
- b) Sion hegye
- c) Golgota

5. Mit tettek a katonák Jézus ruhájával? (Mt 27,35)

- a) megtaposták
- b) szétszaggatták
- c) kisorsolták

ERÉNYGYAKORLAT

Szeretünk példaképeinkhez hasonlítani, követni őket tetteikben is. Határozd el, hogy miben szeretnél Jézushoz hasonlítani!

ÖSSZEFOGLALÁS

A Szent Háromnap a megváltás titkát tárja elénk. Végigkísérhetjük Jézust az utolsó vacsorától kezdve, a keresztúton át a feltámadásig. Tanúi lehetünk. Az egyház liturgiája résztvevővé tesz bennünket. Előttünk történik a lábmosás. Sorba állunk, hogy hódolhassunk a keresztre feszített Jézus előtt. Letérdelünk a szent sír mellé, és előttünk történik meg a feltámadás.

Nagycsütörtök az eukarisztia alapításának ünnepe.

Nagypéntek szigorú böjti nap, Jézus kereszthalálára emlékezünk. Nincs szentmise ezen a napon, mert maga Jézus mutatja be a szent áldozatot a Golgotán.

Nagyszombaton az Egyház Jézus sírja mellett időzik. Nincs szentmise. Sötétedés után megkezdődik Húsvét vigíliájának ünnepe.

FOGALMAK

Eukarisztia

Több jelentésű kifejezés. Eukarisztiának, vagyis Hálaadásnak nevezük a szentmisét. De jelenti a szó a kenyér és a bor színében valóságosan jelen lévő Jézust is.

Keresztút

Jézus szenvedéseinek állomásait átélő imádság. Általánosan a nagyböjti időszak péntekjein, illetve Nagypénteken 3 órákor imádkozza az Egyház.

Vigília

Virrasztást jelent a szó maga. A nagy ünnepeknek van előestéjük, amikor sötétedés után már megkezdődik az adott ünnep.

Felnőtt-kereszttség

Nem mindenkinek adatik meg, hogy kisbaba korában megkeresztelkedjen. A felnőttek hosszabb időn keresztül készülnek fel arra, hogy Krisztus követői, azaz megkeresztelt emberek legyenek. Az ő tanidejük a katekumenátus. A felnőttként keresztelkedők egyetlen szertartás keretében részesülnek a beavatás szentségeiben, azaz megkeresztelkednek, megbérmálkoznak és első szentáldozásukhoz is járulnak. Ez történik Húsvét vigíliájának ünnepén.

A-HA:

II. SZÍN-VONAL 6. ÉL!

Te milyen cipőben járnál ma?

KEGYELEM

A Húsvét a feltámadás ünnepe. A Húsvéti időszak végigköveti az Egyház születését, ahogy az apostolok hirdetni kezdik a megváltás örömhírét. A tanítványok találkoztak a feltámadt Jézus Krisztussal, és elkezdtek az „élet újdonságában” járni. Saját bőrükön tapasztalták meg a megváltás erejét és örömét, hiszen ez a találkozás kiemelte őket zártságukból, csalódottságukból. Jézus levette szívükről a „most már mindennek vége” követ, és feltámadásával utat mutatott nekik. Amerre jártak, hirdették ezt az örömhírt.

Ez a kő ott lehet a te életedben is...

A kő

Az út közepén egyszer csak ott feküdt egy nagy ködarab. Messziről lát-szott: az autósok elkezdték kerülgetni. Lassítani kellett, lépésben araszol-ni, mindezt dühös kiabálás és dudaszó kísérte. Dél előtt tizenegyre küld-öttség alakult a polgárokból, akik tiltakozni mentek a városháza elé, délre a szakszervezetek háromnapos sztrájkot hirdettek, a diákok pedig mind kivonultak tüntetni. Délután négykor a felháborodott adófizetők elfoglalták a főteret, az Esti Hírek kiküldte különtudósítóit a polgármes-teri hivatalba. Hamarosan megalakult a „Le a kövel!” mozgalom.

Este hatkor arra jött egy zöldségkereskedő egy kopott furgonnal. Meg-állt az út szélén, kiszállt, kitétte az elakadást jelző háromszöget, aztán

...mi is az élet újdonságában járjunk.” (Róm 6,4)

ÍMA

A HÚSVÉTI ÖRÖMÉNEK (EXSULTET) – részlet

AZ ÉGBEN immár ujjongva zengjen az angyalok kórusa:
és ujjongjanak Isten csodálatos művei:
fölséges nagy királyunk győzelmét bűgő kürtnek hangja áldva áldja.

A FÖLD IS ÖRVENDJEN,
hogy ekkora fényár sugárzik rája,
és a nagy Király örök tündöklése árad el rajta:
érezze meg az egész nagy világ:
már tovatűnt a bűnnek árnya.

ÉS VÍGSÁG TÖLTSE EL
szent anyánkat, az Egyházat,
hogy ilyen fényesség ragyog benne:
visszhangozzék a nép szent éneke,
bátran töltse be az Isten házát.

Beszéljük meg!

Mit üzen számodra a történet? Milyen kő volt eddig az életedben, ami miatt „sztrájkoltál”? Ki vagy mi gördítette el?

Beszéljük meg!

A szenvedéshez milyen fogalmakat kapcsolnál hozzá?

Melyik szerinted a nehezebb: szenvedni, vagy másokat szenvedni látni?

Gyűjtsd össze, hogy Jézus helyében mi milyen kifogásokat találtunk volna, hogy ne áldozza fel magát értünk!

Végül írd mellé, mi Jézus válasza a kifogásainkra!

nekiveselkedett, hogy elgördítse a követ az útból. Nagy nehezen sikerült megmozdítania és elgurítani az út szélére.

A zöldségárus már indult vissza a kocsijához, mikor észrevette, hogy a köre egy nagy boríték van erősítve.

A borítékban egy szép összegről szóló utalvány volt, amit az egyik legnagyobb vállalat állított ki, a címzés pedig annak a személynek szólt, aki elmozdítja a követ. (...) (Bruno Ferrero)

EGYBETARTOZIK

Sokszor mi is úgy állunk hozzá a dolgokhoz, mint a történetben szereplő emberek, akik tüntetnek, hibáztatnak másokat, másoktól várják a megoldást. Ilyen többek között a szenvedés is: lázadunk, hibáztatunk, okokat keresünk, megoldást várunk, mégpedig azonnal.

Jézus elgördítette a szenvedés követ, amelyen ott volt a boríték: Ember, megváltottalak! A hívő keresztény ezért Jézusra tekinthet a szenvedés, a nehézségek idején.

Az apostolok Jézusban tapasztalták meg azt a reményt, ami a szenvedés fizikai és lelki fájdalmán túl tud látni. Ami a feltámadás fényét mutatja meg. A szenvedés, a halál és a feltámadás eseménye mindig együtt van az apostoli igehirdetésben. Igyekeztek kifejezni szavakkal ezt a titkot, így alakultak ki a következő fogalmak: fölemelés, megdicsőülés, felmagasztalás.

„Amint Mózes **fölemelte** a kígyót a pusztában, úgy fogják fölemelni az Emberfiát is.” (Jn3,14).

„Elérkezett az óra, amikor megdicsőül az Emberfia.” (Jn12,23).

„Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten **felmagasztalta**...” (Fil 2,8 – 9).

A két kiemelt szót, „fölemelte” és „fölmagasztalta”, ugyanazzal a szóval írják a latin Szentírásban: exaltavit. Pedig a „fölemelte” szó Jézus keresztre feszítésére utal, míg a „fölmagasztalta” Jézus feltámadására.

Egyszerűbben megfogalmazva: A Tél után jön a Tavasz; az este után a reggel; alvás után az ébredés. Összetartozik a kettő. Nincs Húsvét kereszthalál nélkül.

IDŐSZÁMÍTÁS

Húsvét ünnepe mozgó ünnep. Ez azt jelenti, hogy nincs egy állandó napja, mint a Karácsonynak, hanem változik. Mégis mindig tudta az Egyház, hogy mikor kell ünnepelni.

A keresztény Húsvét a zsidó Pászkaünnephez kötődik. A Pászka ünnepen megemlékeztek Isten tetteiről: hogyan szabadította meg a népet az egyiptomi rabságból a bárány vére által. Isten parancsba adta Mózesnek, hogy a bárány vérét „használjátok annak a háznak a megjelölésére, amelyben laktok. Ha látom a vért, kihagylak beneteket. Titeket nem ér a megsemmisítő csapás” (Kiv 12,13). A zsidó naptár szerint ez a pászkaünnep Niszán hónap 14-ére esik, ami az első holdtölte a tavaszi időszakban, és a hét bármely napjára eshetett.

Az első keresztény közösség ezt az ünnepet Jézus kereszthalálával kötötte össze. Jézus az Isten Báránya, akinek a vére megszabadított az örök haláltól. A húsvét megünneplése is vasárnapra került: az I. Niceai Zsinat (Kr. u. 325.) óta a tavaszi nap-éj egyenlőség utáni első holdtöltét követő vasárnap ünnepeljük.

ÜNNEP

A Húsvét Jézus feltámadásának ünnepe. Egy ünnepi időszak követi, amely végigkísér bennünket a feltámadás utáni eseményeken az Egyház születéséig. Ez az időszak a vigíliával kezdődik Nagyszombat éjszaka és egészen Pünkösdig tart. 50 napos időszak, amellyel az Egyház kifejezi a megváltás örömét. Arról, hogy miért épp 50 nap, a Pünkösdről szóló bekezdésben olvashatsz.

A Húsvéti időszak sajátosságai:

- Sokszor elhangzik az **alleluja**, amely nagyböjtben elmaradt.
- Ebben az időszakban a szentmisében csak **újszövetségi olvasmányok** szerepelnek, főleg az Apostolok Cselekedeteiből.
- A Krisztust jelképező **Húsvéti gyertya** is 50 napon keresztül hirdeti a feltámadást.
- **Húsvét nyolcada:** az újonnan megkereszteltre figyel az Egyház. Régen „fehér ruhás hétnek” nevezték, amely Húsvét vasárnaptól a következő vasárnapig tartott (Fehér vasárnap). Ekkor hordták a keresztségben kapott fehér ruhát az újonnan megkeresztelték. Többfelé elterjedt, hogy Fehér vasárnap van az elsőáldozás. Az utóbbi időben „fényes hét”-nek nevezik.
- **Húsvéti Szekvencia:** Verses formában elmondja a Feltámadás örömhírét. Húsvétkor és a húsvét nyolcada alatt énekelhető.
- **Húsvét 2. vasárnapja:** Húsvét nyolcadának utolsó napja. Régi elnevezése a „Fehér vasárnap”, mert eddig hordták a keresztségben kapott fehér ruhát a Húsvétkor megkeresztelték.

Milyen új szavakat tudsz ebből a szövegből kirakni? (Nem kell minden betűt felhasználnod!)

.....

.....

.....

.....

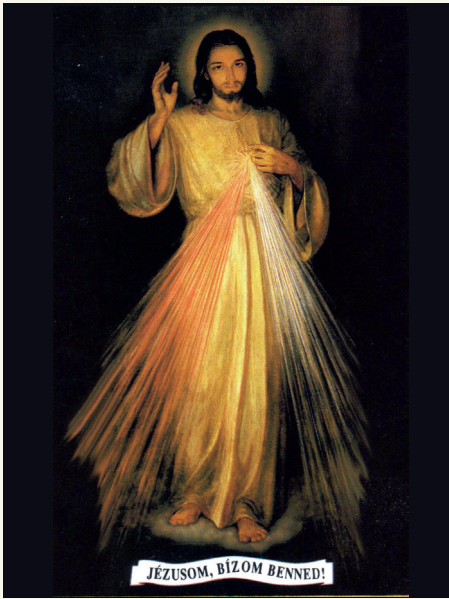
Az új szavak közül melyik tetszik Neked a legjobban és miért? Hogyan kapcsolódik az új szó az eredetihez?

Húsvéti Szekvencia

Húsvét tiszta áldozatját
a hívek áldva áldják.
Bárány megváltja nyáját,
és az ártatlan Krisztus már
kiengeszteli értünk Atyját.
Élet itt a halállal
megvitt csodacsatával,
a Holt Életvezér, ma úr és él!
Mária, szent asszony, mondd,
mit láttál utadon?
„Az élő Krisztusnak sírját,
s a Felkentnek láttam glóriáját.
Angyali tanúkat,
szemfedőt és gyolcsokat.
Feltámadt reményem, Krisztus,
Galileában elétek indult.”
Tudjuk, Krisztus feltámadott
és diadalmas.
Ó, győztes Királyunk,
légy irgalmas!

FOGALMAK

Feltámadás

Jézus Krisztus halálon aratott győzelme. Való testben támadt föl. Ezért mondjuk a Hitvallásban: „hiszem a test feltámadását”.

Szekvencia

Az Allelujából a középkorban kialakult kiegészítő olvasmányközi ének. A húsvéti és a pünködsdi szekvencia ma is az ünnep liturgiájának része.

Pászska ünnepe

Ezen az ünnepen megemlékeztek Isten tetteiről, hogyan szabadította meg a népet az egyiptomi rabságból a bárány vére által.

Pünkösd

A Szentlélek kiáradásának és az Egyház születésének ünnepe.

ERÉNYGYAKORLAT

Ha alkalmad nyílik rá, tegyél mások előtt tanúságot arról, miért jársz hittanra!

- II. János Pál pápa erre a napra hirdette ki 2000-ben az Isteni irgalmasság vasárnapját.
- **Húsvét 4. vasárnapja: A jó Pásztor vasárnapja**, a papi és a szerzetesi hivatások világnapja. Az evangéliumban alaphivatásunkat fedezhetjük fel: Jézust követni. (V.ö. Jn 10)
- **Urunk mennybemenetelének ünnepe:** a IV. századtól alakult ki, hogy külön is megemlékezzenek a húsvéti eseményekről. A Szentírás így foglalja össze a feltámadás után történeteket: „Szenvedése után sokféleképpen bebizonyította, hogy él: negyven napon át ismételten megjelent nekik, és beszélt az Isten országáról. ... Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára fölemelkedett, és felhő takarta el a szemük elől” (ApCsel 1,3.9). A világegyházban a Húsvét utáni 40. napon ünneplik, nálunk, Magyarországon az azt követő vasárnapra (vagyis Húsvét 6. vasárnapja utáni vasárnapra) helyezték.
- **Pünkösdvasárnap:** A Szentlélek kiáradásának és az Egyház születésének ünnepe. A húsvéti időszak lezárása. Eredetileg mezőgazdasági ünnep és a gabona betakarításához kötötték (vö. Kiv 34,22). Ez 50 nappal a Pászska ünnepe után volt. Innen ered a pentekostes – pünkösd, vagyis ötvenedik elnevezés. Később az ünnep mélyebb vallási jelentőséget kapott azáltal, hogy a sínai szövetséggel egybekötődött. Egybeesett ugyanis a Törvény átadásának időpontjával, ami a pusztai vándorlás során a Sínai-hegyen történt. Egy ilyen pünködsdi esemény volt az Apostolok Cselekedeteinek tanúsága szerint, amikor a Szentlélek kiáradt az apostolokra (vö. ApCsel 2). Az „új termés”, az új szövetség a Szentlélek kiáradása.

ÖSSZEFOGLALÁS

A Húsvét az Egyház legnagyobb ünnepe, amely az apostolok tanúságtétele alapján hirdeti a feltámadást. Ezért hirdeti az Egyház minden szentmisében is Jézus kereszthalálát és vallja feltámadását, hogy mindig emlékezzen Isten szabadító tetteire. A Húsvét ünnepének időpontja a tavaszi nap-éj egyenlőség utáni holdtöltét követő vasárnap. A Húsvéti időszak Pünkösdig tart. Sajátosságai közé tartozik az örvendezést kifejező alleluja, az újszövetségi olvasmányok és a húsvéti gyertya, amely Krisztust jelképezi.

A-HA:

II. SZÍN-VONAL

7. Nem mindennapi nap

„Jó napon érezd jól magad, rossz napon meg lásd be,
Isten ezt is jól alkotta...” (Préd 7.14)

Mennyire érzed kereknek az
életet ma?

SZÍNFOJT

Az Évközi időről tanulunk ebben a leckében. Az Egyházi év ünnepléssel teli időszakait már vettük. Az ünnepek színessé teszik az életünket. Várjuk őket, készülünk rájuk, örömmel töltenek el. Ráadásul az ünnep lehetőség arra is, hogy másoknak örömet szerezzünk. Azonban, ha megkérdeznék, milyen szín jut eszünkbe a „hétköznap” szóról, valószínűleg a „szürke” jelzővel illetnénk. A hétköznapokon tanulunk, életünk fáradtságosabb része tölti ki ezt az időszakot. A hétköznapok egyhangúvá válhatnak. Mégis fontosak ezek az időszakok, mert a munkálkodás, fáradozás sok gyümölcsöt hoz. Olyanok a hétköznapok, mint a fának a törzse, szürke, ráncos, kerges, de ebből nyúlnak ki az ágak, amelyek a lombkoronát és a termést is tartják. Ha nincs törzs, nincsenek ágak se önmagukban, sem lombkorona, sem termés.

Parancs János A hétköznapos ember című verse szépen kifejezi a hétköznapok értékét:

*az élet apró-cseprő dolgai, / a reggeli szellőztetés, / a beágyazás,
a mindennapi séta az óvodába, / egyre fontosabbak,
ha itthon vagyok, / egyre nélkülözhetetlenebbek
a megszokott, ismétlődő feladatok, / ezek a lekicsinyelt semmiségek,
amiket büntudat nélkül, jól, / egyértelműen megoldhatok*

IMA

Titokzatosan igazgatsz
Te mindent, Urunk,
és mindenhol el vagy rejtve.
A magasban jelen vagy,
és a magasság nem érez Téged.
A mélyben ott vagy,
és lényedet az nem fogja körül.
Csodálatos vagy Te egészen,
akárhol is keresünk.
Közel vagy és mégis távol:
ki ér föl Hozzád?
A kutató lélek minden érzésével
sem képes erre!
Csak a hit közelít meg téged,
csak a szeretet,
csak az imádás.

(Szent Efrém imádsága)

Tervezd meg, mikor milyen pozitív tulajdonságaidra fogsz figyelni! Például:

Hétfőn a hitem
megvallására fogok figyelni!

vagy:

Hétfőn a hitelességemre
fogok figyelni!

Hétfő: .....

Kedd: .....

Szerda: .....

Csütörtök: .....

Péntek: .....

Csak kétféleképpen
élheted az életed.

Vagy abban hiszel,
hogy nincsenek csodák.

Vagy pedig abban,
hogy a világon
minden egy csoda.

(Albert Einstein)

Ritkán gondoljuk azt egy reggeli elkészítése után, hogy: „Ez milyen jól sikerült!” Pedig ha értékelnénk a mindennapok kis eredményeit, több sikerélményünk lenne, könnyebben elhinnénk magunkról, hogy mennyi mindenre képesek vagyunk. Az ilyen apró cselekedeteken, mint a reggelikészítés, gyorsan átsiklunk, azonban ez is értéket hordoz.

MINDENNAPOK MŰVÉSZETE

Az egyházi év két nagy ünnepkörét, a Karácsonyi és a Húsvéti ünnepkört egészíti ki az évközi idő. Nem azért, mintha nem lenne egész a Feltámadás vagy éppen Jézus születésének ünnepe. Tanultuk már, hogy a karácsonyi ünnepkörben, ami magába foglalja az Adventi időt is, Urunk eljövételére készülünk és megünnepeljük az érkezését, míg a húsvéti ünnepkörben Jézust követjük végig szenvedésében és örvendezve éljük át feltámadását. Azonban születése és szenvedése között is történt Jézussal egy s más. Találkozások, tanítások, hétköznapi történetek. Ezeket tárja elénk az évközi idő.

Két részre tagolódik: Az első Urunk megkeresztelkedésének ünnepét követő hétfőtől Hamvazószerdáig tart, a második Pünkösöd utáni hétfőtől Advent kezdetéig.

Az évközi időszak csöndességével segít az élet rejtett, kevésbé észrevehető oldalát felfedezni. Éppen ezért hordoz fontos mondani-valót. Jézus hétköznapi életére tekinthetünk rá, megtanulhatjuk tőle a mindennapi élet művészetét.

Jézus minden tette, tanítása a mennyei Atyával való kapcsolatába ad betekintést, és hív bennünket, hogy ebben nekünk is részünk legyen. Tehát egy kézikönyv, egy használati útmutató számunkra az evangélium, és az egész Szentírás.

Az Egyház abban segít bennünket, hogy lépésről-lépésre tudjunk haladni ebben a könyvben. „Annak érdekében, hogy Isten Igéjének asztala gazdagabban legyen megterítve a hívők számára, a Biblia kincseit jobban föl kell tárni úgy, hogy meghatározott számú év alatt a Szentírás fontosabb részeit olvassák föl a népnek” (SC 51).

Így három évre vannak elosztva a Szentírás részei. Ezeket az éveket egyszerűen A, B és C betűkkel jelöljük meg. Erről már hallottál a 4. leckében, amikor az „A” év nagybőjti vasárnapjainak témáiról volt szó. Ezáltal a történetek folyamatában olvassuk a Bibliát, megismerjük az Ó- és Újszövetség könyveit.

A folyamatos Szentírásolvasás nemcsak a bibliaismereti tudásunkat mélyíti, hanem elmélczésre indít, növeli a hitünket. Az Évközi idő célja, hogy az Isten-kapcsolatunk megerősödjön és érlelődjön.

ÉLETÜNK MEGSZENTELÉSE

Az Egyház nagy ünnepei, mint például a Karácsony és a Húsvét, lendületet adnak hitéletünkben, megerősítik a hívek egységét. Az ünnep elmúltával egy ideig az imáink mélyebbek, rendszeresebbek; jobban odafigyelünk környezetünkre; elhatározásainkhoz is hűségesebbek vagyunk.

Ámde előbb-utóbb elfogy a lelkesedés. Imáink felszínesek lesznek, el-elmaradoznak, figyelmünk elkalandozik, és elhatározásaink ígéretésekké válnak. Mégis ez az időszak alakít leginkább a lelki életünkön, vagyis fontos szerepet játszik a lelki növekedésünkben. A lelki növekedés azt jelenti, hogy érettebb leszek a hitemben, tudatosabban élem meg az istenkapcsolatomat.

Az istenkapcsolat mélyítésére az Egyház ima-kincsestárából bemutatunk egy-két ékszert:

Zsolozsma (Imaórák liturgiája):

- Isten népének hivatalos, közösségi imája a nap megszentelésére. A szentmise mellett ez is liturgia, vagyis a néppel és a népért végzett imádság.

Más imádságok az élet megszentelésére:

- **Litánia:** a görög könyörgés szóból ered az elnevezés. Az előimádkozó és a hívő nép párbeszédesebb imaformája, könyörgéssorozat az Istenhez, szentekhez. Például: Jézus Szíve litániája; Szentlélek litániája; Szent József litániája; Mindenszentek litániája stb.
- **Kilenced:** jámborsági gyakorlat, egymást követő kilenc napon keresztül végzendő intenzívebb imádság. Szándékát és módját (imádság, böjt, vezeklés stb.) a végzője határozhatja meg.
- **Elsőpéntek:** Alacoque (ejtsd: alakok) Szent Margit nővér a 17. században Jézus kérésére terjeszteni kezdte a Jézus Szíve tiszteletet. Minden hónap első péntekén szentgyónáshoz és szentáldozáshoz járult. Jézus ígérete szerint: aki kilenc egymást követő hónap első péntekén szentgyónáshoz és szentáldozáshoz járul, nagy kegyelmekben részesül.
- **Elsősombat:** Szűz Mária Szeplőtelen Szíve tiszteletének napja. A fatimai látnok, Lúcia kapta Szűz Máriától az elsősombati ájtatosságra vonatkozó ígéretet: aki öt egymást követő hónap elsősombati szentgyónáshoz és szentáldozáshoz járul, valamint elmondja a rózsafüzért, nagy kegyelmekben részesül.

Írj egy imát a saját szavaiddal:

- Én .....
(két jellegzetes tulajdonságod)
- Arról álmodom, ...
- Istenem .....
- Én úgy érzem, ...
- Nyugtalanít, ...
- Szeretném tudni, ...
- Remélem, ...
- Kijelentem, ...
A hétköznapiakban is igyekszem .....
- Köszönöm Istennek .....
- Én (első sor ismételve) ...

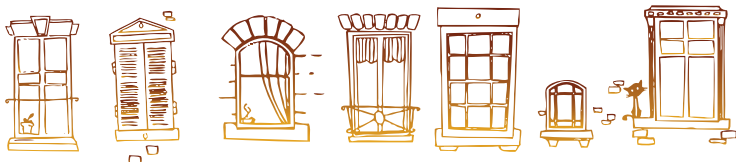

II. SZÍN-VONAL

8. Fény-forrás

*„A szükölködőnek minden napja rossz,
a vidám kedélyű mindig ünnepet ül.” (Péld 15.15)*

*Milyen ablakon keresztül
nézed most a világot?*

ÜNNEPEK

Beírtam az interneten a keresőbe az *ünnep* szót. Meglepődtem a találatok számán: 3 650 000. Mintha az év minden napjára tízezer ünnep esne. Lehetséges persze, hogy azóta ez a szám változott. Biztos azonban, hogy az ünnepeknek hangsúlya van az életünkben. De mi az ünnep? Milyen eseményt tekintek ünneplésnek? Az ünnep meghatározása a következő lehetne: különleges időszak, amikor a megszokottól eltérően viselkedünk, összehozza a közösséget és közösségi élményt nyújt (vö. Magyar Néprajzi lexikon).

Az ünnep nem kötődik valláshoz, népcsoporthoz, mert mindenhol ismerik az ünnep fogalmát.

Beszéljük meg!

Neked mi az ünnep? Mit jelent számodra ünnepelni?

NEVEZETES NAPOK

Az előző leckékben több ünnepről volt már szó, amely államilag munkaszüneti nappá lett nyilvánítva, és családi ünnepként élhetjük meg. Ilyen például a Karácsony és a Húsvét. Tehát többféle szempontból tekinthetünk rá egy ünnepre.

ÍMA

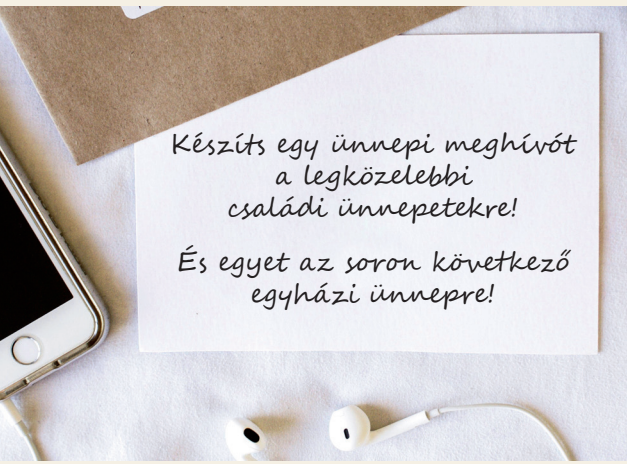
Szívem mélyéből áldalak, Uram,
mert meghallgattad ajkam könyörgését.
Az angyalok színe előtt énekelek neked,
s leborulok szent templomod előtt.
Áldom szent nevedet,
jóságodért és hűségédért,
mert ígéreted túlszárnyalta dicsőségedet.
Amely napon hozzád kiáltottam,
meghallgattál,
gyarapítottad a lelkem erejét.
A föld minden királya dicsőítsen téged,
amikor meghallja ajkad szózatát.
Az Úr útjairól énekelnek majd:
„Nagy az Úr dicsősége!”
Valóban, fölséges az Úr,
irgalommal tekint a gyöngére,
a kevélyt messziről felismeri.
Ha bajok közt vergődöm is,
megőrzöd életem.

(Zsolt 138)

Beszéljük meg!

Az év szinte minden napján van valami világnap: béke, csillagászat, madarak, víz, betegek, ölelés, sajtó... stb. Mire hívják fel ezek a napok a figyelmet?

Te mit ünnepelnél meg szívesen, aminek még, tudomásod szerint, nincs ünnepe?

Készíts egy ünnepi meghívót a legközelebbi családi ünnepekre!

És egyet az soron következő egyházi ünnepre!

SEMPONTOK:

Megszólítás:
Milyen ünnepre hívod:
Mikor:
Hová:
Miért:
Dátum:
Egyéb tudnivaló:
Aláírás:

Ünnepek fajtái:

- *vallási*: Krisztus Király, Pünkösd, szentek ünnepei
- *nemzeti*: augusztus 20. Államalapítás; március 15. 1848-as szabadságharc
- *családi*: születésnap, névnap, házassági évforduló, keresztelő
- *adott intézményhez tartozó*: iskola fennállásának évfordulója
- *egyéb*: február 14. Valentin nap; április 11. magyar költészet napja; április 22. Föld napja

Átfedések természetesen lehetnek, hiszen a születésnapot egy baráti kör is megtarthatja, és egy ünnep lehet vallási és állami is egyszerre, ahogy a bevezető példa mutatta. Ami közös, hogy minden ünnep nevezetes nap, ami megkülönbözteti az összes többi naptól.

EGYHÁZI ÜNNEPEK

Ahogy egy családban megünnepeljük egymás születésnapját, névnapját, egyéb évfordulókat, úgy az Egyházban is. Az előző leckékben nem részleteztük, hogy a különböző időszakokban mennyiféle ünnep van. Itt megismerkedünk az Egyház fontosabb kiemelkedő napjaival.

Az Egyház történelmében az ünnepeknek kialakult egy rangsora. Ennek meghatározására szükség volt, mert a századok folyamán újabb és újabb liturgikus ünnepek csatlakoztak a már meglévőkhez. Ezért szabályozni kellett, hogy melyek a parancsolt ünnepek, főünnepek, mely emléknepokat kötelező megtartani, és melyeket nem kötelező, de lehet választani. Az ünnepek rangsorát tehát az Egyház szabályozza.

1.) Urunk ünnepei:

- **Szent Háromnap (beleértve Húsvét ünnepét)**
- **Karácsony**
- **Vízkereszt**
- **Mennybemenetel**
- Az évközi időben: **Urunk megkeresztelkedése; Szentháromság vasárnapja; Krisztus Szent Teste és Vére: Úrnapja; Jézus Szent Szíve; Urunk színeváltozása; Szent Kereszt felmagasztalása; Krisztus Király**

2.) Urunk ünnepei, melyek Máriás jelleget kaptak:

Vannak olyan ünnepeink, amelyeket Mária ünnepként emleget a népi hagyomány, de Urunk ünnepei közé tartoznak.

Ilyen a Gyertyaszentelő és a Gyümölcstó Boldogasszony. A II. Vatikáni Zsinat hangsúlyozta, hogy „a hívők figyelme elsősorban az Úr ünnepeire irányuljon, amikor az év folyamán az üdvösség misztériumait ünnepeljük.” (SC 108.)

Ugyanakkor felhívja a figyelmet arra is, hogy „a Mária-tisztelet különféle formái ... azt eredményezik, hogy miközben az Anyát tiszteljük, a Fiút ... valóban megismerjük, szeretjük, dicsőítjük és megtartjuk parancsait.” (LG 65.) Az ünnepek liturgikus elnevezése a zsinat nyomán Krisztus központú lett, emellett azonban megmaradt a népi elnevezés is.

- **Urunk bemutatása – Gyertyaszentelő Boldogasszony:** Lukács evangéliuma szerint „amikor elteltek a tisztulásnak a Mózes törvényében megszabott napjai, felvitték Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak...” (Lk 2,22). Jézust születése után 40 nappal vitték bemutatni a Jeruzsálemi templomba, ezért az ünnep február 2-ára esik, vagyis 40 nappal Karácsony után. A szentmise gyertyaszenteléssel kezdődik. A gyertya itt is Krisztust szimbolizálja, aki a világ Világossága.
- **Urunk születésének hírüladása – Gyümölcstó Boldogasszony:** Jézus születésének ünnepe előtt 9 hónappal, vagyis március 25-én ünnepeljük Jézus fogantatását Szűz Mária méhében. Az Úr angyala-imádság erről az eseményről szól. A népi elnevezés – Gyümölcstó Boldogasszony – hozzákapcsolta az ünnephez a tavaszi munkálatot, a gyümölcstást. Ahogy a vad alanyba beoltják a nemes ágat, úgy oltódott be az Isten Fia a vad világba.

3.) Mária ünnepek (nem teljes a felsorolás):

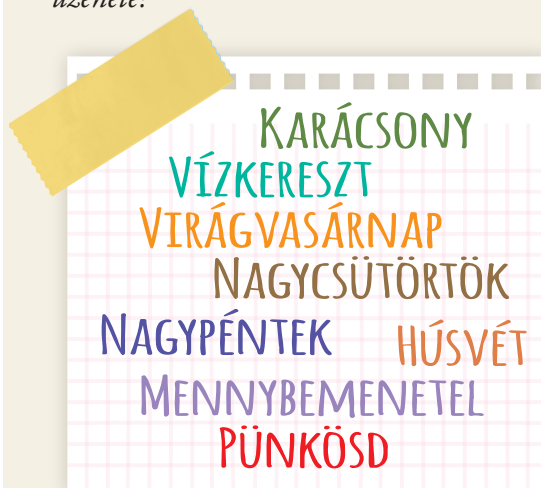
- Január 1. **Szűz Mária Isten Anyja:** Karácsony nyolcadának befejezése. A 431-es Efezusi Zsinat mondta ki, hogy Szűz Mária Istent szülte a világra Jézus személyében, aki valóságos Istenként és valóságos emberként született meg. (Vö. DH 250.)
- Július 2. **Szűz Mária látogatása Erzsébetnél, Sarlós Boldogasszony:** VI. Orbán pápa rendelte el az egész Egyház számára, összekapcsolódott az aratással, amikor Szűz Mária oltalmába ajánlották az aratást.
- Augusztus 15. **Szűz Mária mennybevétele, Nagyboldogasszony:** Már az ókori Egyház megemlékezett Szűz Mária égi születésnapjáról. Tehát az ünnep maga régi, a dogma kihirdetés azonban a 20. században történt meg. 1950-ben hirdette ki XII. Piusz pápa Mária mennybevételenek dogmáját: „A Szeplőtelen Istenanya, mindenkor Szűz Mária földi életpályája befejezése után testével és lelkével együtt fölvetetett a mennyi dicsőségbe.” (DH 3903.)

Gyűjtsék össze a családok ünnepeiből minél többet!

Gondolkozzatok! Mi történt ekkor Jézussal? Kikkel élte át az eseményeket?

Számokra mi ezeknek az ünnepeknek az üzenete?

ÖSSZEFOGLALÁS

Az ünnepek hangsúlyosak az életünkben. Osztályozni lehet őket: vallási, állami, család, egyén szinten. Az egyházi ünnepeket rangsorba helyezte az Egyház. Kiemelkednek Urunk, Jézus Krisztus főünnepei, évközi időben lévő ünnepei; a Mária ünnepek, és a kiemelt szentek ünnepei. A saját templom felszentelésének ünnepét is fontosnak tartja az Egyház. A liturgikus ünnepek felhívják a figyelmet Isten kegyelmeire, ahogy gondoskodik népéről. Észrevehetjük, hogy nem vagyunk egyedül, mert a szentek közössége, vagyis a Megdicsőült Egyház is együtt ünnepel velünk. A helyi közösségi ünnepek pedig erősítik az összetartozás érzését.

ERÉNYGYAKORLAT

Nézz utána, milyen egyházi ünnep közeledik, és gondold végig, miben tudsz hozzá kapcsolódni!

A-HA:

- Szeptember 8. **Szűz Mária születése, Kisboldogasszony**
- Szeptember 12. **Szűz Mária szent nevének ünnepe**
- Október 7. **Rózsafüzér Királynője**
- Október 8. **Magyarok Nagyasszonya:** Szent István király Szűz Mária oltalmába helyezte Magyarországot. Népünk a történelem folyamán mindig érezte égi édesanyjának segítségét és oltalmát. XIII. Leó pápa engedélyezte az ünnepet Magyarország részére 1896-ban az akkori esztergomi prímásérek, Vaszary Kolos kérésére.
- December 8. **Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása:** Az adventi leckében (II. 2.) már tanultunk róla. 1854-ben hirdette ki Boldog IX. Piusz pápa: „a Boldogságos Szűz Mária fogantatásának első pillanatában, a mindenható Isten egyedülálló kegyelméből és különleges kegyeiből, az emberi nem Üdvözítőjének, Jézus Krisztusnak érdemeire való tekintettel, az áteredő bűnnek minden szennyétől eleve megőrizve mentes volt.” (DH2803.)

4.) Szentek főünnepei:

Az Egyház a szentek ünnepei közül kiemelt néhányat és főünnepként tartja számon. (CIC 1246.k.)

- **Szent József: Szűz Mária jegyese,** ünnepe: március 19.
- **Keresztelő Szent János születésének ünnepe:** június 24.
- **Szent Péter és Pál apostolok ünnepe:** június 29.
- **Mindenszentek ünnepe:** november 1.

5.) Saját főünnepek:

- A hely, helyiség, város **fővédőszentjének** az ünnepe: Magyarország fővédőszentje Szent István király, főünnepe augusztus 20-án van.
- A **templom felszentelésének** az ünnepe: Az ünnep valószínűleg a zsidó templomszentelési ünnepből ered: „Izrael egész közössége elhatározta, hogy az oltár fölszentelésének napjait minden esztendőben megünneplik öröm és ujjongás közepette ugyanabban az időben.” (1Makkabeus 4,59).
- A **templom címének (titulusának)** az ünnepe: Akiről vagy amiről elnevezték a templomot, az adott isteni személy, esemény vagy szent ünnepe. Ezt nevezik a templombúcsú ünnepének is. (Pl. Urunk színeváltozása templom)

FOGALMAK

Dogma: olyan hittétel, amit az egyházi tanítóhivatal Istentől kinyilatkoztatott igazságnak tart és hirdet ki. A dogmák tudatos tagadását vagy visszautasítását nevezzük eretnekségnek.

II. SZÍN-VONAL

9. Liturgikus hol-mik

*Mennyire érzed magad
most közel Istenhez?*

Jelöld be a létrán!

*„Boldog, akit kiválasztasz és fölemelsz, hogy csarnokaidban
lakjék. Eltelünk házad javaival, templomodnak szentségével.”*

(Zsolt 65.5)

FELSZERELÉS

Az iskolában minden tantárgynak megvan a megfelelő felszerelése. Nem biztos, hogy tudod, mire használják, de azt igen, hogy melyik tantárgyhoz kellhet. Az eszközök segítenek a tanulásban. Könnyebben megérthetünk egy fizikai törvényt, ha elvégzünk egy kísérletet. A földrajzórán segíti a tájékozódást a térképhasználat. Fontos szerepük van tehát az eszközöknek. Megválogatjuk azonban, hogy mit hol használunk, és mihez. A helyszín és a cél meghatározza az eszközt is. A kapa éle fémből van és nem műanyagból, a kertben dolgozunk vele, és nem a szobában.

Életünk minden részének megvan a sajátos felszerelése: otthon, munkahely, sport, szabadidő stb.

Beszéljük meg!

Milyen felszereléseket használsz? Mihez kellenek? Mit kezdenél a felszerelés nélkül? Miben segít, ha van felszerelésed valamire?

TÁRGY VAGY ESZKÖZ

Az egyházi év mindennapjaiban is fontos szerepet játszanak a különböző felszerelések, amelyek az adott liturgiához kellnek. Szinte minden időszaknak van valami különleges tárgya, ami segít, hogy jobban átéljük az ünnepet.

ÍMA

*„Mily kedves a te hajlékod,
Seregek Ura!*

*Lelkem vágyakozva eped
az Úr udvaraiba;
lelkem és testem sóvárog
az élő Isten után.*

*A veréb is otthont talál magának,
s a fecske fészket, hogy kicsinyeit
oda rejthesse, oltáraidnál,
Seregek Ura, Istenem és királyom!
Boldogok, akik házadban laknak,
téged örökké magasztalnak.
Boldog az ember, akinek ereje
benned gyökerezik,
s akinek szíve zarándokútra készül.*

(Zsolt 84,2–6)

Beszéljük meg!

Van olyan dolgod, ami valami miatt többet jelent számodra? Mi az?

Miből lehet szimbólum?

12 lépésben juss el a SZEM-től a SZÍV-ig!
Minden sorban csak egy betűt változtass!

1	SZ	E	M
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12	SZ	Í	V

1. Látószervünk
2. Rögzítő elem a fa megmunkálásánál
3. Seb „maradványa”
4. Fiatalabb lánytestvér
5. Maga felé vonz
6. Lakóhely
7. Olyan testrészt, amit nem látunk
8. Féltucat
9. Sereg
10. Összekötő elem
11. Csalogat
12. Az érzések tárháza

Keress meg az idevonatkozó bibliai mondatot: Zsolt 51,12!

Ilyen például az Adventi időben az adventi koszorú; Karácsonykor a betlehem; Nagyböjttben a keresztút; Húsvétkor a húsvéti gyertya és Évközi időben a zöld ruha. Ezek szimbólumok, amelyek többet jelentenek, mint amennyi elsőre látszik. Ezért ezek nem olyan tárgyak, mint amiket nap mint nap használunk, hanem eszközök, amelyeknek sajátos lelki értelmük is van.

TÉR

Sajátos jelentést hordoz a tér is, ahol a liturgikus cselekményeket végezzük.

Sokan mondják, hogy otthon imádkoznak, ezért nem tartják szükségesnek, hogy templomba menjenek. Nem kell külön hely azért, hogy Istenhez szóljak.

Bizonyos szemszögből nézve igazuk van, mert a keresztény liturgia különlegessége, hogy nem kötődik az istentiszteleti szertartásai-val bizonyos helyhez vagy épülethez. A Lelkipásztori Liturgikus Lexikon így fogalmazza meg: „A templom és Isten háza az Újszövetségben Krisztus maga (vö. Jn 2,13 – 22), akiben „Isten egész teljessége lakik” (Kol 2,9). Tehát értelmezhetem úgy, hogy ahol éppen vagyok, az számomra az Istennel való találkozás helye.

De általában az Egyház kiemelt módon az istentisztelet elsődleges helyének a templomot tekinti. Ahol az ünneplő közösség összegyűlik.

Így folytatja a meghatározást a Lelkipásztori lexikon: Tágabb értelemben a keresztény hívek általa megszentelt egész közösségét templomnak hívják (1Kor 3,16; 2Kor 6,16; 1Pét 2,5), mert az Krisztus teste, és Isten Lelke benne lakik.”

Ahol megtapasztalom, hogy tartozom valahová, az a közösség. Ezt a közösséget pedig, ami számunkra az Egyház, az Isten akarta. A szentmisében is így imádkozik a pap: „Teljesítsd kegyesen házad népe kéréseit, hiszen te akartad, hogy színed elé álljunk” (III. Eukarisztikus ima). Ebből a szemszögből nézve szükséges a közösség, és a közösség helye is, ahol ünnepelnek.

Egyes templomok és a templomban használt eszközök láttán mérhetetlen gazdagság és pazarlás juthat eszünkbe. De a helyszín és benne található tárgyak arra hivatottak, hogy megjelenítsék a mennyei színt, ahová a liturgia bekapcsol minket. Tehát nem öncélú, hanem kifejező eszköz.

A templomnak három főrésze van: előcsarnok, templomhajó és a szentély.

A templom fontos felszerelése: szenteltvíztartó; padok; gyóntatószék; kórus és az orgona helye; keresztlőkút; képek, szobrok, sekrestye.

A sekrestye az a hely, ahol liturgikus cselekményeknél használt tárgyakat tárolják. Onnan készítik elő a szükséges felszereléseket a közösség ünnepléséhez.

A szentély felszerelése: az oltár; az ambó, vagy más néven felolvassóállvány; feszület; a papi szék és gyakran az Oltáriszentség őrzési helye is, a tabernákulum. Az Oltáriszentség jelenlétét az örökmécses jelzi.

RUHÁK

Ahogy számodra fontos, hogy mit veszel fel valamilyen alkalomra, ugyanígy az Egyház is megfelelő ruhát vesz fel a liturgia végzéséhez. Az adott időszak liturgikus színe a ruhákon is látszik. A ruhák a szolgálatok megkülönböztetésére is szolgálnak. A püspöknek más a ruhája, mint egy egyszerű papnak vagy diakónusnak.

- **Reverenda:** hosszú fekete ruha, a pap munkaruhája.
- **Alba:** hosszú, fehér ruha, a Krisztusba öltözöttség jele.
- **Cingulus:** kötéll, amivel átkötik az albát. Az elkötelezettség jele.
- **Stóla:** sálszerű anyag, mely a pap nyakában lóg. A papi hatalom jele, jelentése: Isten ígája.
- **Miseruha:** köpenyszerű ruha, amely a liturgikus színnek megfelelő

Püspököknek:

- Püspöksüveg
- Mellkereszt
- Pásztorbot
- Gyűrű
- Palást

ESZKÖZÖK

Tudjuk, hogy megfelelő eszköz kell a jó munkához. Édesapánk is megválogatja, hogy milyen fúrófejet használjon a különböző anyagok megmunkálása során. Ez az élet más területeire is igaz, igyekszünk a megfelelő eszközt használni, ami céljainknak megfelel és nem megy hamar tönkre. Az Egyház szintén megválogatja, hogy a szent cselekményekhez milyen eszközöket használ.

Mi a neve az alábbi liturgikus eszközöknek? Párosítsd össze a képeket és neveket!

VÉLUM

KEHELY

STÓLA

PALLA

PIXIS

MONSTRANCIA

PATÉNA

MISERUHA

ALBA

SENTELTVÍZ HINTÓ

FOGALMAK

Templom

Az istentisztelet elsődleges helye, ahol a közösség együtt ünnepel.

Tabernákulum

Az Oltáriszentség őrzési helye. Örökmécses jelzi, hogy valóságosan jelen van Jézus.

Monstrancia

Szentségmutató. Ebben van az Oltáriszentség, amikor ünnepélyes imádásra kihelyezik a híveknek.

Sekrestye

A liturgikus eszközök tárolási helye, innen készítik elő a liturgiához a szükséges dolgokat.

ÉRÉNYGYAKORLAT

Menjél be egy katolikus templomba és imádkozz a szeretteidért!

Középkori szárnyasoltár

Nézzetek utána, mit jelképeztek a becsukott és mit a kinyitott szárnyak!

A-HA:

A liturgikus eszközök anyagát, rendeltetését szabályzat írja elő.

„A szent edények nemesféméből készüljenek” vagy „más szilárd és az egyes vidékek közfelfogása szerint nemesnek tartott anyagból is készíthetők.” „Ami pedig a szent edények formáját illeti, ennek kialakítása, az egyes vidékek ízlésének megfelelő módon, a művészekre tartozik, csak mindegyik tárgy legyen alkalmas arra a liturgikus használatra, amelyre szánták, és világosan megkülönböztethető legyen a mindennapi használatra szánt tárgyaktól.” (A Római Misekönyv Általános Rendelkezései 328., 329., 332.)

A templomról szóló bekezdésben már volt szó a gazdag látszatról és arról, hogy mit fejeznek ki. Ez a liturgián használt eszközökre is igaz. A Szentostyában valóságosan jelen lévő Jézusnak készül az edény. A szent edény is kifejezi az imádó tiszteletet az Isten felé.

Legfontosabb eszközök:

- **Kehely:** amelyben a bor átváltozik Krisztus vérévé.
- **Paténa (tányér) és Pixis (áldoztató edény):** ezekben van az ostya, ami Krisztus testévé változik.
- **Korporálé:** kis terítő, a felajánláskor erre tesszük az adományokat, majd az átváltoztatás is itt történik. A latin „corpus” – „test” szóból ered, hiszen ezen lesz Jézus Krisztus teste és vére.
- **Palla:** négyszögletes, gyakran kartonbetéttel merevített vászon, amit a kehely lefedésére használnak.
- **Monstrancia:** díszes tartó, melyben az Oltáriszentség látható.
- **Vélum:** kendő, mely eltakarásra szolgál. Kisebbit használnak a kehely lefedésére, nagyobbat pedig, mint öltözetet veszi fel a felszentelt személy. Öltözetként a szentségi áldás előtt veszik fel, amely eltakarja az áldást adó kezét. Ez kifejezi, hogy Jézustól kapjuk az áldást.
- *Liturgikus könyv*
- *Szenteltvíz hintő*

ÖSSZEFOGLALÁS

A templom Isten háza, ahol a közösség közös ünneplésre gyűlik össze. A különböző templomstílusok más és más módon hívják fel a figyelmet Isten jelenlétére.

Az Egyház a liturgikus cselekményekhez a hétköznapiól eltérő ruhákat és eszközöket használ. Az öltözet a szolgálatok szerint változik, színe megegyezik a liturgikus időszakok színeivel. A liturgikus cselekményeken használt eszközök nemes anyagból készülnek.

III. ÉLETRITMUS

1. Hit-vallás

Hogy érzed most magadat?

Egy szóval: .....

Én azt hiszem...

Mit jelent hinni? Nem is olyan egyszerű ezt megmondani – nézd csak, mennyi mindenre használjuk ezt a szót:

- 1) „Azt hiszem, az asztalon hagytam a kulcsomat” – nem vagyok benne biztos, hogy így van, de mégis van egy ilyen benyomásom. Nem látom a kulcsot az asztalon, de valami miatt úgy gondolom, hogy ez a helyzet.
- 2) „Hiszek neked” – elfogadom, igaznak tartom, amit mondasz. Remélem, hogy nem csapsz be. Ez persze azt is jelenti, hogy rendes embernek tartalak téged.
- 3) „Hiszek benned” – ilyesmit nem mondunk akárkinek. Itt ugyanis fontos már a kölcsönös bizalom, a személyes kapcsolat: ismerlek téged, ismerem a képességeidet, és ezért bízom benned, látok benned fantáziát.

És mi a helyzet akkor, ha azt mondom: „Hiszem, hogy van Isten”? Vagy esetleg: „Hiszek egy Istenben”?

- 1) „Hiszem, hogy van Isten” – fontos kijelentés, ami azonban azt is jelenti, hogy nem láttam, hallottam őt úgy, mint egy hús-vér embert. Valami okból azonban mégis kialakult bennem az a meggyőződés, hogy Isten létezik. Miért és hogyan juthat egy ember erre a meggyőződésre?

„Azokat, akik megvallanak engem az emberek előtt,
én is megvallom majd mennyei Atyám előtt.” (Mt 10,32)

IMA

Isten csak hitet adhat;
te viszont tanúskodhatsz.
Isten csak reményt adhat;
te viszont testvéredbe bizalmat önthetsz.
Isten csak szeretetet adhat;
te viszont megtaníthatod a másikat szeretni.
Isten csak erőt adhat;
te viszont támasza lehetsz annak,
aki bizonytalan.
Isten csak az út;
te viszont megmutathatod másoknak.
Isten csak a fény;
te viszont mindenki szemében felvillanthatod.
Isten csak az élet;
te viszont felkeltheted másokban az élni akarást.
Isten csak azt tudja cselekedni,
ami lehetetlennek tűnik;
te viszont megteheted a lehetőséget.
Isten elegendő önmagának;
de rád is számít.

(Brazil ének)

Helyettesítsd más szavakkal a **hinni** főnévi igenevet!

Hiszek neked.

Hiszek az angyalokban.

Azt hiszem, a második leckét kellett mára megtanulni.

Hiszem, hogy egyszer találkozunk még.

Hiszek a hűségben.

Úgy hiszem, a legfontosabb dolog az egészség.

Szeretnék hinni neked!

Írj olyan SMS-eket (max. 160 karakter), amikben szerepelnek az alábbi kifejezések:

- tudom, hogy...
- azt gondolom...
- szerintem...
- az a meggyőződésem, hogy...

2) „Hiszek Istennek” – elfogadom azt, amit a Szentírásban hallok, igaznak tartom azt a hitet, amit Jézus Krisztus hirdetett.

3) „Hiszek Istenben” – ahhoz, hogy ezt kimondjuk, már nem elég ezt vagy azt tudnunk Istenről. Személyes kapcsolatban kell lennünk vele, tényleg bízunk kell benne.

BARÁTSÁG ISTENNEL

Mit is jelent tehát hinni Istenben?

– Volt már olyan, hogy nehéz élethelyzetbe kerültél, segítségre volt szükséged? Kihez fordultál ilyenkor? Miért éppen őt választottad? Valószínűleg azért, mert ismerted és megbíztál benne. A hit azt jelenti, hogy **biztos** vagy benne: Isten **megbízható**, ezért lehet rá számítani, lehet rá támaszkodni. „Ismerd hát föl, hogy az Úr, a te Istened az igaz Isten, a **hűség** Isten, aki szövetségét és szeretetét az ezredik nemzedékig megőrzi azok iránt, akik szeretik és megtartják parancsait” (MTörv 7,9).

– Néha megesik, hogy csalódunk vagy csalódást okozunk. Visszélnek a szeretetünkkel, vagy mi bántunk meg másvalakit. Hiszen a szeretet kétirányú utca: nem elég adni, el is kell fogadni. Nem elég **elfogadni**, viszonzni kell azt. Mint egy beszélgetés: ha csak egyvalaki beszél, akkor az monológ, szónoklat. Ha azonban a másik **válaszol**, reagál, és elindul egy „üzenetváltás”, akkor már tényleg beszélgetünk. A barátság is mindig két emberen áll: hiába bízom a másikkban, szeretem őt, ha ő nem viszonzza ezt – és persze fordítva is így van. A **hit** a barátsághoz, a beszélgetéshez hasonlít: **személyes** kapcsolatot jelent Istennel: ő megbízik bennünk, s mi is megbízhatunk benne. A Biblia nyelve ezt úgy fejezi ki, hogy hit és hűség szorosan összetartoznak. „Hűségnek találd [Ábrahám] szívét és szövetséget kötöttél vele (...) Meg is tartottad szavadat, mert igaz vagy” (Neh 9,8).

– Gondold végig: van olyan ember, akiben bízol, akihez hűséges vagy s aki hűséges hozzád? Biztos előfordult már, hogy amikor el akartál futni a világ elől, vagy gondjaid voltak, épp őt kerested meg. Valószínűleg azért volt ez így, mert mellette biztonságban éreztél magad. A hit is ezt jelenti: a hívő úgy érzi magát, mint aki biztos helyen elbújt, elrejtőzött Istennél: „Sziklám és mentsváram az Úr, szabadítóm nekem az Isten, elrejtőzöm benne” (2Sám 22,2–3). A hit tehát valamiképpen a kedvenc zugom, a saját szobám, ahol magamban lehetek, egy hely, ahol biztonságban vagyok, ahol senki nem fenyeget. A hit az a zug, ahol elfeledkezhetem minden bajomról-gondomról. Isten itt olyan **szeretettel** van irántam, hogy önmagam lehetek. Olyan, mintha **átölelne**.

Készíts egy logót, aminek a témája a HIT – a Te hited!

Beszéljük meg!

Melyikötök volt kicsi korában megkeresztelve? És ki az, aki esetleg nincs még megkeresztelve?

Mi lehet a jó abban, ha már kicsi korban, szülei kérésére megkeresztelik az embert?

És mi lehet a jó abban, ha valaki később, saját döntésből kéri, hogy kereszteljék meg?

Amikor aztán szerették volna gyakorlatban megvalósítani a szerződést (pl. két király együtt indult volna hadba, vagy két kereskedő közös üzletbe fogott volna), akkor arról ismerték meg egymást, hogy összeillesztették (ezt görögül így mondják: szün-ballein) a két felet. Ebből a szokásból ered a szimbólum szó, amellyel már irodalmi tanulmányainkban is találkozhattunk: „A szimbólum valamely gondolati tartalom (eszme, érzés, elvont fogalom vagy egész gondolatsor stb.) érzéki jele.”

Szimbólumnak nevezik a keresztények a hiszekegyet (hitvallást): az egyház közössége és az új tag (akit éppen akkor keresztelnek meg) szövetséget kötnek egymással. A kereszteléskor a pap megkérdezi a keresztelkedőt (vagy ha csecsemőről van szó, akkor a szüleit, keresztzüleit) a hitükről: Hiszel-e? Hisztek-e? Ők ekkor így válaszolnak: Hiszek. Hiszünk. Olyan ez, mint a gyűrű két felének az összeillesztése: szövetség jön létre az egyház és a keresztelkedő ember között. Ők inentől kezdve összetartoznak, mert ugyanazt hiszik. Most már van egy közös „ügyük”, egy csapatot alkotnak.

Gyűjts keresztény szimbólumokat a mellékelt táblázatba!

Keresztény szimbólum			
Jelentése			
Én így ábrázolnám			

HIT-VALLÁS

A hit egyszerre személyes magatartás, válasz, ugyanakkor mindig egy közösség kincse is. Ez érthető is: én megszülettem valamikor, egy meghatározott időpontban, a föld egy konkrét helyén – időben és térben messze vagyok Jézustól. Vajon hogyan jutott el hozzám az ő eredeti üzenete? Amíg nem éltem, ki őrizte azt meg? Ki vigyázhat arra, hogy az Istenről alkotott személyes elképzeléseink, gondolataink valóban hűségesek legyenek? Szent Pál ezt írja az apostolokról: „Úgy tekintsenek minket az emberek, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak gondnokait. A gondnokoktól természetesen egyet követeznek meg: hogy hűségesnek bizonyuljanak” (1Kor 4,1–2).

Ez azt jelenti, hogy az egyház dolga a hit gondnokként való megőrzése. Nem arról van szó, hogy bárki az egyházban (akár még a pápa is) szabadon kitalálhatná, mit kell az embereknek hinniük – hanem arról, hogy igyekszünk minél hűségesebben megőrizni azt az örökséget, értéket, a „gyűrű felét”, amit Krisztus bízott ránk. Ennek része az is, hogy nyíltan megvalljuk a hitet, vagyis felvállaljuk: részei vagyunk a hit szövetségének, Jézus csapatában játszunk. Ez történhet apró gesztusokkal, mint a kereszttetés, de megvalósulhat szóval (pl. tanácsot adok valakinek, elmondom, szerintem mi lenne a jó, a jézusi megoldás az ő helyzetében) vagy tettel (pl. azzal vállalom fel kereszténységemet, hogy segítek valakin).

Igaz (I) vagy Hamis (H)? Indokold meg a válaszaidat!

Aki hívő, az óránként nyolcszor keresztet vet.

A hívők jobb emberek, mint mások.

A hit személyes kapcsolat Istennel.

A hit fárasztó dolog.

Aki hisz, annak izgalmasabb az élete.

A hitről nem lehet értelmesen beszélni, azt érezni kell.

Hinni erősebb, mint tudni.

Nem lehet elmondani egy idegennek, hogy miért hiszek.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az ember az élete során megannyi kérdésre igyekszik választ adni. Feleletei olykor a tapasztalati tudását fejezik ki, máskor a hitét. Így próbál meg választ adni az élet nagy kérdéseire (világnézet, vallás). A hiteles ember hűséges a lelkiismeretéhez és ahhoz az igazsághoz, amelyet megtalált.

„Az ember természete és hivatása szerint vallásos lény, aki képes közösségbe kerülni Istennel. Ez az Istenhez kapcsoló, bensőséges és eleven kötelék ajándékozza az embernek alapvető méltóságát” (Kompendium 2; vö. KEK 27–30; 44–45).

Válasszátok ki, az alábbi dolgok közül, melyiket kell / lehet megvallani:

- Milyen színű a bőröm?
- Ki a barátom?
- Milyen álmaim vannak?
- Ki a kedvenc tanárom?
- Mit tartok értéknek?
- Melyik facebook-csoport ellenszenves számomra?
- Melyik közösség tagjának érzem magam?
- Van-e titkos becenevem?
- Mit gondolok az emberi élet értelméről?

Miért szükséges / fontos / értékes, hogy a megvallás látható formában is megtörténjen?

Hányféleképpen lehet látható módon megvallani az összetartozást?

Beszéljük meg!

Nekem milyen a kapcsolatom az Egyházzal? Neki is, nekem is van egy fél gyűrűnk: vajon illeszkednek-e (azaz: hűséges-e a hitünk)?

Szívesen megvallom-e, hogy hiszek Jézusban és hogy az Egyház tagja vagyok?

ERÉNYGYAKORLAT

- A hét során álljak ki valaki / valami mellett, aki / ami fontos, értékes számomra!
- Figyeljek oda a kereszttetésemre: ne kapkodjam el!

„A hit az ember válasza Istennek, aki kinyilatkoztatja és neki ajándékozza önmagát, és nagyon bőséges világosságot ad az élete végső értelmét kereső embernek.”

(KEK 26.)

FOGALMAK

Világnézet

Az életünk nagy kérdéseire adott válaszaink összefüggő rendszere.

Hit

Ha megismerjük Jézus életét és tanítását, akkor választ kapunk életünk nagy kérdéseire.

„A hit engedelmessége teljes ráhagyatkozás Istenre, elfogadása az ő Igazságának, melyért ő kezekedik, aki maga az Igazság” (Kompendium 25; vö. KEK 142–143).

Hitvallás

A hitvallások „tagolt összefoglalások, melyekkel az Egyház kezdetől fogva az összes hívő közös nyelvén, kötelező jelleggel tömören megfogalmazta és továbbadta a hitét” (Kompendium 33).

Keresztény (vagy: keresztyén)

Kereszténynek azt nevezzük, aki Jézus Krisztus hitét követi, és meg lett kereszttelve „az Atya, a Fiú és a Szentlélek” nevében. A keresztények között eltérő felekezetek léteznek, amelyek egyik-másik kérdésben másként gondolkodnak. Ezzel együtt ők alapvetően mindannyian ugyanazt hiszik Istenről, ugyanazt a Hiszekegyet imádkozzák és ugyanúgy kereszttelik meg a közösség új tagjait.

„A keresztény hit és élet központi misztériuma a Szentháromság misztériuma. A keresztényeket az Atyának és a Fiúnak és Szentléleknek nevében kereszttelik meg.” (Kompendium 44; vö. KEK 232-237).

Szimbólum

A keresztény szóhasználatban szimbólumnak nevezzük a Hitvallást, a Hiszekegyet.

A-HA:

III. ÉLETRITMUS

2. Apám

APA-NYELV

A magyar nyelvben sok mindent az édesanyához kötünk: anyaföld, anyanyelv, anyáskodás, anyai szeretet. Ugyanakkor mindannyiunknak van egy másik szülője is, aki legalább ennyire fontos: az édesapánk. Az apáról sokunknak talán az atyai szigor jut először eszébe: elvárások, követelmények, számonkérés, büntetés, fizikai erő, nagy hang, morcos tekintet. A jó apák jól használják fel az erejüket: van bennük határozottság, tartás. Arra törekszenek, hogy gyermekeiknek világos határokat jelöljenek ki. Ezzel biztonságot is teremtenek számukra. Munkájukkal, törődésükkel gondoskodnak a családjukról. Még egy erős édesapa is tud gyöngéd, megértő és kedves lenni.

A Bibliában is találkozunk ilyen apákkal: amikor a tizenkét éves Jézus elmarad szüleitől és a jeruzsálemi Templomban megtalálják, nem a nevelőapja, József, hanem az édesanyja, Mária korholja. Később pedig Jézus az irgalmas apa és a tékozló fiú példáján keresztül tanítja meg nekünk, milyen jó hozzánk az Isten. Az apaságban van valami egészen csodálatos és páratlan, amit megéri felfedezni. Nem véletlen, hogy a hitvallás első mondata rögtön így szólítja meg Istent: mindenható Atya.

*„Mint Isten kedves gyermekei,
legyetek az Ő követői és éljeteik szeretetben.”
(Ef 5.1–2)*

*Milyen szín jellemzi ma
leginkább a hangulatodat? Miért?*

Ma egy szóval így érzem magam:

.....

IMA

Istenem, Mennyei Atyám,
mily nagyszerű, hogy mindenütt
itt vagy velem, figyelsz rám,
s ismered minden léptemet.
Akkor is látsz, ha félelem gyötör,
akkor is látsz, ha elrejttem magam,
s látszólag semmit sem teszek.
Akkor is látsz, ha egyedül vagyok,
akkor is látsz, ha álmodom
hatalmas dolgokról s jövőmről.
És milyen jó, hogy itt vagy énvelem,
és elkísérsz, akárhová megyek.
Egyetlen szót sem mondhatok,
amit ne hallanál,
és ismered minden gondolatom.
Hatalmas tenyeredben tartasz,
s jóságosan viseled gondomat.
Ámen.

APA - VAGY MÉGSEM?

Kinek ki volt az apja a Bibliában?
Kösd össze a párokat
és tedd időrendi sorba őket!

Ábrahám	Jákob
Joachim	Keresztelő János
Jákob	József
Salamon	Szűz Mária
Zakariás	Izsák
Izsák	Dávid

Válassz ki az alábbiak közül öt jellemvonást, ami véleményed szerint a legfontosabb ahhoz, hogy valakiből jó apa legyen!

erősség   türelmesség
gyöngédség   határozottság
keménység   okosság
figyelmesség   rámenősség
sikeresség   céltudatosság
kézügyesség   nyitottság
divatosság   következetesség
jó tájékozódóképesség
sportosság   vallásosság

Beszéljük meg!

Mondd el, miért éppen ezt az öt vonást választottad!

Készítsetek egy listát az osztályban, mely tulajdonságok kapták a legtöbb „szavazatot”? A lista alapján készítsétek el az „ideális apa” portréját!

Ismersz olyan apukát a rokonaid, ismerőseid között, aki pont olyan, mint ez az ideál? Baj, ha valaki nem ilyen?

És Te milyen apa – anya szeretnél lenni? Benned megvannak azok a tulajdonságok, amiket fentebb megjelöltél? Törekszel rájuk?

Jézus esetében sajátos helyzetet látunk magunk előtt: nevelőapja, József, nem a biológiai apja, hiszen Jézus kivételes módon érkezett e világba. A Hiszekegyben ezt így imádkozzuk: „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától”. Ezzel együtt Józsefet édesapjaként szerette, tisztelte, engedelmeskedett neki. Amikor felnőtt korában sokszor beszélt Istenről mint apáról, akkor biztosan eszébe juthattak azok a közös élmények, melyeket a nevelőapjával átélt. Józsefről tudjuk, hogy türelmes, figyelmes, mégis erős ember volt, aki fizikai munkával kereste a kenyerét (asztalos volt), szeretettel gondoskodott családjáról, és kivételesen jószívű férfi volt.

Jézus előtt tehát két apa képe állt: Istené, akit Atyjának nevezett, és Józsefé, aki felnevelte őt. Az evangéliumokból az is kiolvasható, hogy az igazi apasághoz nem elég a biológia, ahhoz valami több kell: apai szív és gondoskodás.

JÉZUS APAKÉPE

Jézus az evangéliumban sokszor beszél Istenről mint Atyáról. Mit mond, milyen egy jó apa? Milyen értelemben nevezi Istent a mi apánknak?

– Az apa minden gyermekét szereti, a jókat és a rosszakat is: Isten „fölkelti napját jókra is, gonoszokra is, esőt ad igazaknak is, bűnösöknek is” (Mt 5,45).

– Az apa otthont teremt gyermekei számára, és örökséget hagy rájuk: „Ne félj, te kiseded nyáj, hisz Atyátok úgy látta jónak, hogy nektek adja országát” (Lk 12,32).

– Az apa odafigyel a gyermekeire: „Tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt még kérnétek. (...) Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak, csűrbe sem gyűjtenek – mennyei Atyátok táplálja őket” (Mt 6,8.26).

– Az apa figyelme a legkisebbekre, a legcsöndesebbekre is kiterjed, ő nem felejt el azokat sem, akik esetleg a háttérben maradnak, vagy félnek megszólalni: „Ugye két verebet adnak egy filléren? S Atyátok tudta nélkül egy sem esik le a földre. Nektek minden szál hajatokat számon tartják. Ne féljete hát! Sokkal többet értek a verebeknél” (Mt 10,29–31).

– Az apa hallgat gyermekei kérésére, s ha tényleg jót szeretnének, nem fogja megtagadni tőlük. Így van ez már a földi apáknál is, akik nem tökéletesek, de „még inkább ad jót mennyei Atyátok azoknak, akik kérik” (Mt 7,11).

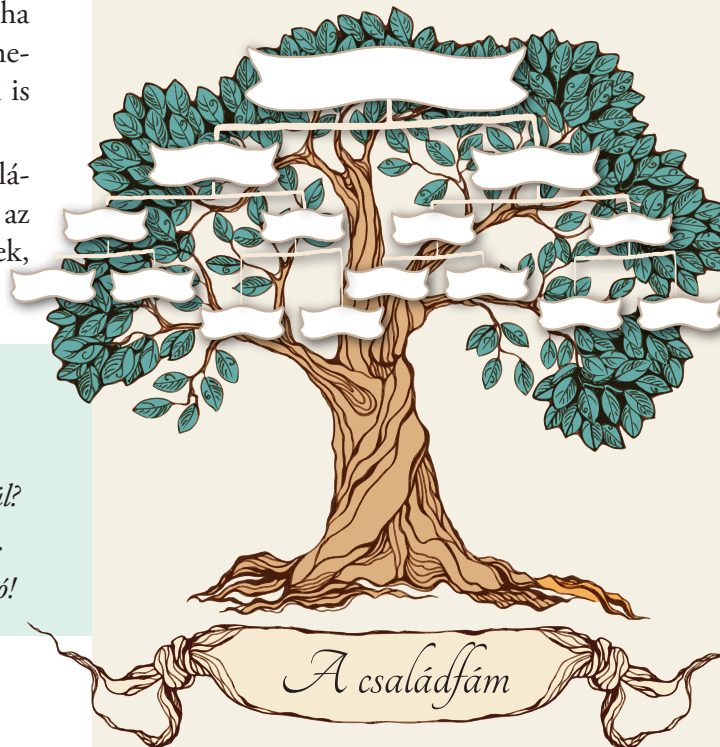
– Az apa vigyáz a gyerekeire, minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy megóvja őket: „mennyei Atyátok nem akarja, hogy csak egy is elvesszen e kicsik közül” (Mt 18,14).

– Ha egy gyerek rossz, az apa kész megbocsátani neki, mint a tékozló fiúnak is az apja. Egyet kér csak cserébe: hogy gyermekei, vagyis a testvérek, ugyanígy legyenek készek egymásnak is megbocsátani: „Ám amikor imádkozni készültök, bocsássatok meg, ha nehezteltek valakire, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa bűnieteket” (Mk 11,25). „Legyetek hát irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas” (Lk 6,36).

– Apának (anyának) lenni az egyik legnagyobb dolog a világon, igazi csoda! Ha tehát hasonlítani akarunk édesapánkhöz, az Istenhez, akkor ezt kell eltanulnunk tőle: „Legyetek tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes!” (Mt 5,48).

Nézz utána a családfádnak! Ehhez kérd a szüleid, nagyszüleid segítségét!

Az interneten családfa-készítő programmal is megoldható a feladatot, és beragaszthatod a tankönyvedbe az eredményt!

Beszéljük meg!

A fenti idézetek közül neked melyik tetszett a leginkább? Miért?

Melyik apai jellemvonást érzed a legfontosabbnak a felsoroltak közül?

Kimaradt esetleg valami, ami szerinted lényeges? Ha igen, akkor próbáljatok együtt keresni olyan bibliai helyet, ahol arról van szó!

ÖRÖKSÉGEM

Ahogy telik-múlik az idő, a gyermek felnőtt. Eközben sokat tanul a szüleitől: gesztusokat, szokásokat, szójárást, ízlést, rengeteg mindent vesz át tőlük, egyszer csak észreveszi, hogy ugyanúgy kanyarítja az egyik betű szárát, mint az édesapja. Szó szerint olyan ez, mint ha a szüleink bennünk élnének tovább. Ők valószínűleg ugyanígy éreznek a saját szüleik, a mi nagyszüleink iránt. Ha majd eljön az idő, köztünk és a mi gyermekeink között is kialakulhat egy mély, örökre szóló kapcsolat. Egy ilyen szeretet-lánc képezze a családfánkat, azt a történetet, amit mi írunk, nemzedékről nemzedékre.

Te most még a gyerek szerepében vagy, de ez idővel változni fog. Fontos, hogy most sok kérdést letisztázz magadban, s tanulj abból, milyen valaki fiának, lányának lenned – ez segít majd a te szülővé válásodban is. Hisz aminek örülsz, ami jó a szüleiddel, nagyszüleiddel való viszonyodban, azt tovább kell vinned – ez a Te örökséged. Ami miatt esetleg kevésbé érzed jól magad a bőrödben, azt már most elkezdheted kijavítani: sok beszélgetéssel, őszinteséggel, türelemmel, elfogadással és szeretettel már a családfa növekedése közben le lehet faragni a göcsörtöket, meg lehet nyirbálni a vadhajtásokat.

